

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

22 august 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

Tamara Chișca- Doneva

judecători

Boris Talpă

Ghenadie Eremciuc

Sergiu Daguța

Ion Malanciuc

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 august 2022, în cauza penală privindu-l pe

BOGHEAN Ion XXXXX, *născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.08.2017 – 25.01.2019;

Instanța de apel: 18.02.2019 – 10.07.2019;

Instanța de apel: 06.02.2020 – 03.12.2020;

Instanța de apel: 08.12.2021 – 24.08.2022;

Instanța de recurs: 05.11.2019 – 24.12.2019;

Instanța de recurs: 12.02.2021 – 19.10.2021;

Instanța de recurs: 13.12.2022 – 22.08.2023.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 25 ianuarie 2019, procesul penal intentat în privința lui Boghean Ion în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, a fost încetat pe motiv că fapta inculpatului constituie o contravenție prevăzută la art.78¹ Cod contravențional, fără aplicarea sancțiunii contravenționale, în legătura cu expirarea termenului prescripției răspunderii contravenționale.

Boghean Ion a fost achitat de sub comiterea infracțiunii prevăzute la art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat, că în perioada anului 2015, aflându-se la domiciliul comun din XXXXX, unde conlocuia cu familia, inclusiv cu copilul minor XXXXX, care în corespundere cu prevederile art.133¹ Cod penal se considera membru de familie, inculpatul sistematic a aplicat violența fizică

și psihologică în privința fiului XXXXX în scop de impunere a voinței sale, cauzându-i un prejudiciu moral și fizic, inclusiv la 14.07.2015, aproximativ la ora 13:00, când prin intimidare în scop de impunere a voinței, pe motivul că minorul ar fi deteriorat calculatorul, l-a numit pe fiul XXXXX cu cuvinte necenzurate, l-a insultat și a aplicat violență fizică față de ultimul, în rezultatul cărui fapt minorului i-au fost cauzate suferințe psihice și leziuni corporale neînsemnate sub formă de excoriații pe suprafețele anterio-laterale ale gâtului, echimoză pe suprafața anterio-laterală a gâtului pe dreapta, după ce minorul XXXXX a plecat de acasă într-o direcție necunoscută, fiind depistat cu concursul organelor de poliție la 15.07.2015.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței.

În afară de aceasta, Boghean Ion a mai fost învinuit că, pe parcursul anului 2015, până la 05.08.2015, data și luna nu au putut fi stabilite de organele de drept, având intenția satisfacerii poftei sexuale în formă perversă, de unul singur, cunoscând cu certitudine că fiica sa XXXXX, este minoră, nu a atins vârsta de 14 ani și, respectiv, nu avea capacitate de deliberare, prin constrângere psihică, în timp ce se aflau la domiciliu în XXXXX, repetat o impunea să-i stimuleze manual organul genital.

Aceste acțiuni au fost calificate de organul de urmărire penală în baza art.172 alin. (3) lit. a) Cod penal drept acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, acțiuni săvârșite prin constrângere psihică și profitând de imposibilitatea victimei de a-și exprima voința, asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine ca nu a atins vârsta de 14 ani.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Boghean Ion să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare și în baza art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal la 10 ani închisoare, iar conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani și 3 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, și dispunerea încasării de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 4085 lei.

În argumentarea apelului procurorul a invocat că instanța a reținut în sentință aceleași circumstanțe de fapt privind aplicarea violenței față de copii de către inculpat, însă le-a apreciat diferit și a încadrat eronat acțiunile acestuia, dispunând încetarea procesului penal pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal, dar constituie contravenția prevăzută de art. 78¹ Cod contravențional.

Totodată, a menționat că reieșind din faptul că toate probele acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată, fie ele și indirecte, demonstrează

vinovăția lui Boghean Ion privind comiterea actelor de violență fizică și sexuală față de copiii săi și organele statului erau obligate să reacționeze și să examineze faptele sesizate conform legislației.

Deși organul de urmărire penală a întreprins toate acțiunile necesare vizând protecția victimelor minore și a acumulat suficiente probe care demonstrau vinovăția lui Boghean Ion în comiterea infracțiunilor incriminate, instanța de judecată a apreciat critic declarațiile victimelor făcute la etapa inițială și care au indicat direct asupra acțiunilor ilegale ale tatălui lor, dând importanță declarațiilor făcute ulterior, fără să țină cont de faptul că între timp victimele au fost influențate de rude, au fost influențate de către inculpat care î-i vizita des la centrul de plasament din XXXXX, să dezincrimineze faptele tatălui lor, fapt confirmat de însuși psihologul L. Gorceag.

La fel, a mai susținut apelantul că instanța de judecată a omis în aprecierea sa, rezultatele rapoartelor de evaluare psihologică a minorilor XXXXX și XXXXX, prin care s-a constatat că „XXXXX manifesta necesitatea de suport și protecție. Molestarea sexuală a determinat dificultăți de inter-relaționare, de adaptare socială și de afectivitate a copilului. Experiența traumatică dobândită de copil implică violență fizică, psihologică și abuzul sexual, care a condiționat un șir de manifestări specifice ale sferei emoționale, relaționale, cognitive. Evenimentul traumatic ar putea influența pe viitor comportamentul sexual datorită suportării abuzului sexual din partea tatălui” și că „experiența traumatică dobândită de XXXXX implică violență fizică și psihologică din partea tatălui, prin care a trecut și care au condiționat un șir de manifestări specifice ale sferei emoționale, relaționale și cognitive, așa ca sentiment de frică și insecuritate, neîncredere în forțele proprii, sensibilitate sporită, izolare etc.”, raportul de expertiză medico-legală nr. 153 D din 03.12.2015 prin care s-a constatat că: la XXXXX au fost descrise următoarele leziuni corporale: excoriații pe suprafețele antero-laterale ale gâtului, echimoză pe suprafața antero-laterală a gâtului pe dreapta, precum și în totalitate nu a ținut cont de comunicarea nr. 5 din 19.01.2016 a Centrului de Asistență și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane - prin care se comunica că XXXXX și XXXXX care au comunicat în cadrul interviurilor că au fost maltratați și abuzați sexual de către tatăl lor Boghean Ion, la moment, însă revenirea la adevărul mărturisit anterior de copii este practic imposibil de refăcut deoarece li s-au permis părinților să manipuleze cu ei cumpărându-le diferite cadouri, promisiuni false făcându-i responsabili pentru faptele săvârșite de tatăl lor altoindu-le sentimentul de vinovăție.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 iulie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

5. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a reținut că prima instanță just a conchis necesitatea achitării inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii așa cum, vinovăția inculpatului nu și-a găsit confirmare, fapt ce a și dus la constatarea necesității achitării acestuia. La fel, corect a stabilit necesitatea încetării

procesului penal de acuzare a lui Boghean Ion pe art. 201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului constituie o contravenție prevăzută la art. 78¹ Cod contravențional, fără aplicarea sancțiunii contravenționale, în legătură cu expirarea termenului prescripției răspunderii contravenționale

De asemenea, instanța de apel a conchis că primă instanță just a stabilit faptul că, și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului, în aceia că în perioada anului 2015, aflându-se la domiciliul comun din XXXXX, unde conlocuia cu familia, inclusiv cu copilul minor XXXXX, care în corespundere cu prevederile art. 133¹ Cod penal se considera membru de familie, sistematic a aplicat violența fizică și psihologică în privința fiului XXXXX în scop de impunere a voinței sale, cauzându-i un prejudiciu moral și fizic, inclusiv la 14.07.2015, aproximativ la ora 13:00, când prin intimidare în scop de impunere a voinței, pe motivul că minorul ar fi deteriorat calculatorul, l-a numit pe fiul XXXXX cu cuvinte necenzurate, l-a insultat și a aplicat violență fizică față de ultimul, în rezultatul cărui fapt minorului i-au fost cauzate suferințe psihice și leziuni corporale neînsemnate sub formă de excoriații pe suprafețele anterio-laterale ale gâtului, echimoză pe suprafața anterio-laterală a gâtului pe dreapta, după ce minorul XXXXX a plecat de acasă într-o direcție necunoscută, fiind depistat cu concursul organelor de politie la 15.07.2015.

Totodată, instanța de apel a conchis că primă instanță corect a concluzionat necesitatea achitării inculpatului pe art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, nefiind demonstrată vinovăția lui în comiterea faptei incriminate în privința fiicei minore XXXXX, dar din materialele dosarului rezulta doar aplicarea violenței față de XXXXX și numirea acestuia cu cuvinte necenzurate și insultarea lui, a dus la încadrarea faptelor date în baza art.78¹ Cod contravențional.

Astfel, instanța de fond corect a stabilit necesitatea achitării inculpatului din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii în privința fiicei.

În acest sens, instanța de apel a indicat, că din probele anexate la dosar se desprindea că fapta nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, nefiind demonstrată existența faptei, învinuirea înaintată nu era bazată pe probe care ar fi demonstrat cu certitudine că Boghean Ion a comis infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, așa probe la dosar nu au fost administrate.

Totodată, încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei se face din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece, în sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpatului, prin urmare nu poate fi pusă pe seama inculpatului încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor. Astfel, considera instanța de apel că corect a fost respinsă de prima instanță, ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 4 085 lei.

6. Procurorul, în temeiul art.427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În argumentarea recursului, s-a indicat că instanța de apel, cercetând probele prezentate de acuzare, nu le-a dat apreciere în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind reținută la baza deciziei adoptate doar versiunea și probele apărării, fără a fi supuse acestea analizei minuțioase în coroborare cu celelalte probe existente și administrate.

Recurentul a menționat, că partea vătămată minoră XXXXX fiind audiată la 08.12.2015 în condițiile speciale, în ordinea prevăzută la art.110¹ Cod de procedură penală, a explicat, că „Când tata era beat, o bătea pe ea și pe XXXXX cu palma și cu cureaua. Pe ea tata o bătea cu palma peste față, uneori o bătea și cu cureaua, cu alte obiecte nu o lovea. Tata îi bătea pe ea și pe XXXXX, spunând că ei nu fac treabă”. Instanța de apel nu a cercetat sub toate aspectele, complet și obiectiv rapoartele de evaluare psihologică a minorilor XXXXX și XXXXX, nu a luat în considerație opinia specialiștilor care au efectuat/sau au participat la aceasta evaluare.

De asemenea, acuzarea a evidențiat că în contextul în care art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, stipulează expres că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanțelor de fond privind respingerea încasării cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, era neîntemeiată.

Astfel, susținea recurentul că odată ce a dispus respingerea cererii procurorului încasării de la inculpat a sumei de 4085 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezulta că nu dispuneam de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit la Curții Supreme de Justiție din 24 decembrie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de recurs a indicat, că prima instanță constatând în descriptivul deciziei că: *„în perioada anului 2015, aflându-se la domiciliul comun din XXXXX, unde conlocuiește cu familia, inclusiv cu copilul minor XXXXX, care în corespundere cu prevederile art.133¹ Cod penal se consideră membru de familie, inculpatul Boghean Ion sistematic a aplicat violența fizică și psihologică în privința fiului XXXXX în scop de impunere a voinței sale, cauzându-i un prejudiciu moral și fizic, inclusiv la 14.07.2015, în jurul orei 13.00, când **prin intimidare în scop de impunere a voinței**, pe motivul că minorul ar fi deteriorat calculatorul, l-a numit pe fiul XXXXX cu cuvinte necenzurate, l-a insultat și a aplicat violență fizică față de ultimul, în rezultatul cărui fapt minorului i-au fost cauzate suferințe psihice și leziuni corporale neînsemnate sub formă de excoriații pe suprafețele anterio-laterale ale gâtului, echimoză pe suprafața anteriolaterală a gâtului pe dreapta, după ce minorul XXXXX a plecat de acasă într-o direcție necunoscută, fiind depistat cu concursul organelor de poliție la 15.07.2015”*, a descris fapta criminală imputată inculpatului prin rechizitoriu pe art. 201¹ alin.(1) lit.

b) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, manifestată **prin intimidare în scop de impunere a voinței**, considerată ca fiind dovedită.

Ulterior, însă, s-a contrazis indicând că: „**în ședința de judecată și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului în aceia că în perioada anului 2015, aflându-se la domiciliul comun din XXXXX, unde conlocuiește împreună cu familia, inclusiv cu copilul minor XXXXX, care în corespundere cu prevederile art. 133¹ Cod penal se consideră membru de familie, sistematic a aplicat violența fizică și psihologică în privința fiului XXXXX în scop de impunere a voinței sale, cauzându-i un prejudiciu moral și fizic, inclusiv la 14.07.2015, în jurul orei 13:00, când prin intimidare, în scop de impunere a voinței, pe motivul că minorul ar fi deteriorat calculatorul, l-a numit pe fiul XXXXX cu cuvinte necenzurate, l-a insultat și a aplicat violență fizică față de ultimul, în rezultatul căruia fapt i-au fost cauzate suferințe psihice și leziuni corporale neînsemnate sub formă de excoriații pe suprafețele anterio-laterale ale gâtului, echimoză pe suprafața anterio-laterală a gâtului pe dreapta, după ce minorul XXXXX a plecat de acasă într-o direcție necunoscută, fiind depistat cu concursul organelor de poliție la 15.07.2015, însă procesul penal la acuzarea a lui Boghean Ion pe art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal urmează a fi încetat, deoarece acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, ci constituie o contravenție prevăzută de art.78¹ Cod contravențional**”, fără a și descrie fapta contravențională, considerată ca fiind dovedită, și fără a efectua încadrarea juridică a respectivelor acțiuni ale inculpatului în baza art.78¹ Cod contravențional, în raport cu elementele concrete conținute în norma de drept vizată.

De asemenea, instanța de recurs a precizat că prima instanță în dispozitiv a dispus, divergent că: „**se încetează procesul penal la acuzarea lui Boghean Ion pe art.201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului constituie o contravenție prevăzută la art.78¹ Cod contravențional**”, a constatat în descriptivul sentinței diverse motive de achitare a inculpatului pe art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, cum ar fi că: „**vinovăția inculpatului în aceia că... nu și-a găsit confirmare...**, pe dosar **nu a fost administrată nicio probă, care ar permite de a face o concluzie certă, indubitabilă privind satisfacerea poftei sexuale în forme perverse de către inculpat cu minora ..., probe ce ar demonstra cu certitudine, că Boghean I. a comis infracțiunea prevăzută de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal pe dosar nu au fost administrate...**, se impune achitarea acestuia pe art.172 alin. (3) lit. a) Cod penal, conform statuărilor art.390 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, pe motiv că **nu s-a constatat existența faptei infracțiunii**”, temeiuri de achitare care se exclud reciproc și generează diferite consecințe juridice.

Totodată, în dispozitivul deciziei a dispus divergent că: „**se achită Boghean Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii**”.

Instanța de recurs a precizat, că nu a soluționat chestiunea privind plata cheltuielilor judiciare în raport cu prevederile art.229 Cod de procedură penală.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În acest context, instanța de recurs a stabilit, că instanța de apel nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal.

În altă ordine de idei, instanța de recurs a precizat că instanța de apel a relevat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc, indicând neclar și divergent că: *„instanța de fond just a conchis **necesitatea achitării inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii așa cum, vinovăția inculpatului nu și-a găsit confirmarea..., instanța de fond just a stabilit faptul că, și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului în aceia că în perioada anului 2015..., prin intimidare, în scop de impunere a voinței..., prima instanță corect a concluzionat necesitatea achitării inculpatului pe art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, nefiind demonstrată vinovăția în comiterea faptei date, dar din materialele dosarului rezultă aplicarea violenței față de XXXXX și numirea acestuia cu cuvinte necenzurate și insultarea lui, a dus la încadrarea faptelor date în baza art.78¹ Cod contravențional..., instanța de fond corect a stabilit necesitatea achitării inculpatului din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii..., din probele anexate la dosar se desprinde că fapta nu a fost stabilită de către organul de urmărire penală, nefiind demonstrată existența faptei, învinuirea înaintată nu este bazată pe probe ce ar demonstra cu certitudine că Boghean I. a comis infracțiunea prevăzută de art. 172 alin.(3) lit. a) Cod penal”***.

În continuare, instanța de recurs a menționat că instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu– din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu pe ambele capete de acuzare, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării, și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d. 17-172 vol. 2.

Instanța de recurs a precizat, că nu a soluționat chestiunea privind plata cheltuielilor judiciare în raport cu prevederile art. 229 Cod de procedură penală.

Prin urmare, probele administrate în cadrul urmăririi penale, precum și cele din ședințele de judecată, urmau a fi verificate în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și anume prin cercetarea lor din punct de vedere al coroborării.

În situația în care instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de acuzare, decizia judecătorească era afectată și nu putea fi considerată legală și întemeiată, urmând a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, pentru examinarea amănunțită a actului de învinuire și a probelor administrate în prezenta cauză penală.

În contextul dat, instanța de recurs a specificat că, pentru corectitudinea judecării cauzei era important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, pe când în decizia instanței de apel lipsea analiza și aprecierea lor.

9. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 octombrie 2020 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței fără modificări.

10. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a menționat că, instanța de fond just a conchis necesitatea achitării inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. La fel, instanța de fond corect a stabilit necesitatea încetării procesului penal de acuzare a lui Boghean Ion pe art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului constituia o contravenție prevăzută la art. 78¹ Cod contravențional, fără aplicarea sancțiunii contravenționale, în legătură cu expirarea termenului prescripției răspunderii contravenționale.

De asemenea, instanța de apel a indicat, că prima instanță justificat a încetat procesul penal la acuzarea lui Boghean Ion pe art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal.

În acest context, instanța de apel a considerat necesar de a interveni cu precizări în partea motivului care a servit drept temei pentru concluzia de încetare a procesului penal la acuzarea lui Boghean Ion pe art.201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a menționat că atât în ședința instanței de fond, cât și în cadrul judecării cauzei în instanța de apel s-a constatat că în perioada anului 2015, inculpatul, aflându-se la domiciliul comun din XXXXX, unde conlocuia împreună cu familia, inclusiv cu copilul minor XXXXX, care în corespundere cu prevederile art. 133¹ Cod penal se considera membru de familie, sistematic a aplicat violența fizică și psihologică în privința fiului XXXXX, cauzându-i un prejudiciu moral și fizic, inclusiv la 14.07.2015, în jurul orei 13:00, când prin intimidare, pe motivul că minorul ar fi deteriorat calculatorul, l-a numit pe fiul XXXXX cu cuvinte necenzurate, și a aplicat violență fizică față de ultimul, în rezultatul cărui fapt i-au fost cauzate suferințe psihice și leziuni corporale neînsemnate sub formă de excoriații pe suprafețele anterio-laterale ale gâtului, echimoză pe suprafața anterio-laterală a gâtului pe dreapta, după ce minorul XXXXX a plecat de acasă într-o direcție necunoscută, fiind depistat cu concursul organelor de poliție la 15.07.2015.

Instanța de apel a constatat că Boghean Ion a comis contravenția prevăzută de

art. 78¹ Cod Contravențional după indicii maltratarea și alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale.

Instanța de apel a considerat că, în speță, acțiunile pentru care se atrăgea la răspundere inculpatul au fost comise pe parcursul anului 2015, inclusiv la data de 14.07.2015, și au fost încadrate, potrivit rechizitoriului, în baza art. 201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal (în redacția Legii nr.196 din 28.07.2016, în vigoare de la data de 16.09.2016, conform indicilor: violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței).

Însă, conform Legii nr. 196 din 28,07.2016, în vigoare de la 16,09.2016, din art. 201¹ alin.(1) Cod penal au fost excluse calificativele *manifestată verbal, care a provocat suferință fizică și prejudiciu material*, iar pentru maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale, a fost introdusă răspundere contravențională, în temeiul art. 78¹ Cod contravențional.

În același timp Legea penală în vigoare la data comiterii acțiunilor de violență în familie de către Boghean Ion- art. 201¹ alin. (1) Cod penal în redacția Legii nr.167 din 09.07.2010 nu prevedea răspunderea penală pentru acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestata prin intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, semnul calificativ respectiv fiind introdus la art. 201¹ alin. (1) Cod penal prin modificările operate în baza Legii nr.196 din 28.07.2016, în vigoare de la 16.09.2016.

Prin urmare, pornind de la principiul neretroactivității legii penale care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, consfințit la art. 10 alin.(2) Cod penal, instanța de apel a conchis că inculpatului nu-i putea fi imputat acest semn calificativ și, respectiv, Boghean Ion nu putea fi atras la răspundere penală pentru acțiunile de violență împotriva fiului XXXXX comise pe parcursul anului 2015.

Instanța de apel a conchis, că instanța de fond just a constatat că, acțiunile inculpatului nu întruneau elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal (în redacția Legii nr. 196 din 28.07.2016, în vigoare de la 16.09.2016, ci constituiau o contravenție prevăzută de art.78¹ Cod contravențional, motiv pentru care procesul penal la acuzarea lui Boghean Ion a fost încetat, conform rigorilor art. 332 alin.(2) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de fond corect a concluzionat că inculpatul nu putea fi sancționat contravențional, deoarece a expirat termenul de prescripție a tragerii la răspundere contravențională prevăzut la art. 30 alin.(2) Cod contravențional (în redacția legii în vigoare la data comiterii contravenției).

Subsidiar, instanța de apel a considerat că concluzia instanței de fond prin care s-a dispus achitarea inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin.

(3) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, era corectă, legală și întemeiată racordată la cumulul de probe administrat la materialele cauzei penale și cercetate în ședința instanței de fond, și suplimentar în instanța de apel.

Mai mult, instanța de apel a precizat, că instanța de fond în partea descriptivă a sentinței a argumentat soluția de achitare a inculpatului în baza art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal pe motivul neconstatării existenței faptei infracțiunii, admitând motivarea sentinței prin expunerea unor formulări divergente de achitare a inculpatului pe art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, cum ar fi că: „vinovăția inculpatului în aceia că... nu și-a găsit confirmare...”, pe când în dispozitiv ca temei de achitare a inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, era indicat, că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Astfel, instanța de apel a conchis că, analizând sentința judecătorească prin prisma cerințelor de formă și de conținut, cât și în raport cu probele administrate în cauză, a considerat că sentința judecătorească, deși este expusă în termeni clari, au fost apreciate probele administrate în cauză și se afla în concordanță cu acestea, conținea argumente referitoare la toate circumstanțele de fapt și de drept incidente cauzei, încât a condus în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv, totuși instanța de fond a admis expuneri inexacte, cum ar fi ”vinovăția inculpatului în aceia că... nu și-a găsit confirmarea ...”, însă care nu influențează la soluția finală adoptată pe caz. Având în vedere că inexactitatea utilizată ca formulă de motivare a sentinței, nu influența soluția finală, instanța de apel a găsit necesar de a interveni prin motivarea propriei decizii, în soluția primei instanțe, în vederea înlăturării încălcării admise. Mai mult ca atât, instanța de apel a ținut să remarce că o sentință judecătorească nu poate fi casată doar pe temeuri formale, ci sunt necesare încălcări de procedură sau aplicare ori interpretare greșită a normelor materiale de o așa manieră încât ar duce la adoptarea unei soluții eronate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei și cu probele administrate, situație care la caz nu s-a regăsit.

Mai mult ca atât, instanța de apel a conchis, că analizând probele administrate la cauza penală și cercetate în ședința primei instanțe și suplimentar în instanța de apel, a constatat că soluția de achitare a inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, era corectă.

Instanța de apel a constatat cu certitudine, că lipsa faptei prejudiciabile pe capătul de acuzare în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal s-a confirmat prin declarațiile părții vătămate XXXXX din cadrul instanței de apel și anume ultimul a confirmat că „Între sora și tata nu s-a întâmplat nimic. Ea a dorit să meargă cu el la centru și la fel a început să zică că a fost bătută. El cu sora sa au inventat că au fost bătuți și că în privința surorii au fost efectuate acțiuni cu caracter sexual”, a inventat faptul că tata o acosta pe sora, vizionând scene de dragoste pe internet”.

Lipsa faptei prejudiciabile pe capătul de acuzare în baza art.172 alin.(3) lit. a)

Cod penal s-a confirmat și prin declarațiile părții vătămate XXXXX care a declarat că, „XXXXX i-a zis ce să spună pentru a ajunge la Centru la el. Ajunsă la Centru a discutat cu psihologul și i-a povestit ce au pus în plan. Planul consta în faptul de a zice că a fost bătută, a pus mâna la organele genitale, deoarece nu erau să le creadă dacă ar fi spus că doar au fost bătuți. Careva acțiuni cu caracter sexual nu erau. Despre astfel de acțiuni a aflat din internet. Ei au căutat ce să zică ca să le creadă.. Aceste momente au fost povestite și le-au crezut, dar nu sau așteptat la urmările negative. Credeau că tatălui va fi aplicată doar amendă. Dorea să fie alături de XXXXX. Nu a fost bătută de tatăl său. Nu a fost nimic, nu are de ce să-și acopere tatăl. Erau copii și nu înțelegeau ce spuneau, acum s-au maturizat.”

Martorul Gorceag Lidia (psiholog la Centrul de asistență și Protecție) în instanța de apel a relatat că, despre molestarea sexuală a aflat de la XXXXX. XXXXX are o influență foarte mare asupra surorii XXXXX. Despre molestarea sexuală a aflat nu după prima conciliere psihologică, ci mult mai târziu. Copii nu vedeau un viitor cu tatăl, nu ține minte dacă copiii vreau la Ucraina.... Nu poate spune nimic suplimentar, doar cele relatate de copii. Copiii au spus că au fost pălmuiți, pe fată tata a rugat-o să pună mâna în pantaloni, ea (psihologul) doar relatează ce au povestit copii. Admite că copiii au putut spune ceea ce nu era adevărat. Din spusele minorei fata a refuzat să facă acțiuni cu caracter sexual și acțiunile nu au avut loc.

Mai mult, martorul Gorceag Lidia (psiholog la Centrul de asistență și Protecție) în instanța de apel a menționat că, admite ca copiii să fi inventat ceea ce nu a avut loc. Raporturile au fost întocmite în baza declarațiilor părților vătămate XXXXX și XXXXX și anume partea vătămată minoră XXXXX care la acel moment a trăit un conflict cu tatăl său și nu doreau să se întoarcă acasă, iar sora sa XXXXX asupra căreia XXXXX are o influență foarte mare, a acceptat planul propus de frate pentru a fi mai aproape de el. influența asupra surorii este confirmată și de martorul Gorceag Lidia care a declarat că minora XXXXX este o fire închisă și pentru a stabili un contact cu ea, apelau (invitau) la fratele ei XXXXX pentru ca ea (sora) să se simtă în siguranță.

Astfel, analizând declarațiile martorilor și părților vătămate în raport cu probele administrate la caz și învinuirea adusă, instanța de apel a reținut că nici unul din martorii audiați pe dosar nu au relatat despre comiterea unor acțiuni de satisfacere a poftelor sexuale în forme perverse de către inculpat cu minora XXXXX, iar asistentul social, primarul comunei au indicat, că Boghean Ion nici nu ar fi putut comite asemenea acțiuni în raport cu copiii lui, având în vedere atitudinea lui față de copii (la moment are 6 copii). Mai mult ca atât, pe tot parcursul urmăririi penale, precum și în cadrul cercetării judecătorești, inculpatul a negat comiterea oricăror acțiuni cu caracter sexual în privința minorilor, inclusiv satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse cu XXXXX.

Instanța de apel a reținut că circumstanțele în cauză s-au confirmat și prin declarațiile minorilor XXXXX și XXXXX, audiați în condiții speciale la data de

08.12.2015, care au declarat că tata Boghean Ion nu a comis astfel de acțiuni în privința lor, că au spus neadevărul la Centrul de asistență din mun. Chișinău, deoarece nu voiau să se întoarcă acasă, se temeau de tatăl lor, care aplica față de ei violența fizică (f.d.97 -301).

Cu referire la cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor, instanța de apel a conchis că încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei se face din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece, în sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpatului, prin urmare nu poate fi pusă pe seama inculpatului încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor. Astfel, corect a fost respinsă de prima instanță, ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 4 085 lei.

11. Procurorul, în temeiul art. 427 alin.(1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu restituirea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, din motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În argumentarea recursului declarat acuzatorul de stat a evidențiat, că în susținerea învinuirilor formulate au fost prezentate următoarele probe administrate: ordonanța de începere a urmăririi penale din 03.09.2015 (vol. I, f.d.1); procesul - verbal din 04.08.2015 privind depistarea infracțiunii ori constatarea bănuielii rezonabile privitor la o infracțiune comisă (vol. I, f.d.4); informația telefonică din 14.07.2015 (vol. I, f.d.5); fișa de sesizare din 14.07.2015 (vol. I, f.d.6-7); plângere din 14.07.2015 (vol. I, f.d.8); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 14.07.2015 (vol. I, f.d.9-10); certificat privind componența familiei din 28.07.2015 (vol. I, f.d.16); ancheta socială din 24.07.2015 (vol. I, f.d.17); procesul-verbal din 27.07.2015 de audiere a martorului minor XXXXX (vol. I, f.d.18); raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXX din 24.08.2015 (vol. I, f.d.26-27); raportul de evaluare psihologică a minorului XXXXX din 25.08.2018 (vol. I, f.d.29-30); raportul de constatare medico-legală nr. 152 din 16.07.2015 (vol. I, f.d.31); procesul - verbal de audiere a bănuitului din 01.12.2015 (vol. I, f.d.35); revendicarea din 21.07.2015 (vol. I, f.d.49-50); procesul - verbal de audiere martorului V. Ursaru din 06.08.2015 (vol. I, f.d.58); procesul - verbal de audierea martorului L. Boghean din 06.08.2015 (vol. I, f.d.59); procesul-verbal de audiere a persoanei în a cărei privință a fost pornit dosar contravențional din 06.08.2015 (vol. I, f.d.60); sesizarea din 24.08.2015 (vol. I, f.d.61-62); declarațiile părții vătămate minore XXXXX din 08.12.2015 (vol. I, f.d.97-98); declarațiile părții vătămate minore XXXXX din 08.12.2015 (vol. I, f.d.99-101); evaluarea complexă a familiei cu copii din 03.03.2016 (vol. I, f.d.109-110); procesul - verbal din 04.07.2016 de audiere a martorului L. Boghean (vol. I, f.d.138); procesul - verbal de ridicare din 08.07.2015 (vol. I, f.d.143); informația de la IP Cantemir în privința lui I. Boghean din lunile mai-septembrie 2014 (vol. I, f.d.144- 169); procesul-verbal de audierea martorului V. Ursaru din 28.11.2016 (vol. I, f.d.193- 194); procesul-verbal de audierea martorului P. Chicicov din 06.12.2016 (vol. I, f.d.201-

202); raportul de expertiză judiciară nr.24 din 31.03.2017 (vol. I, f.d.221-224); raportul de expertiză judiciară nr. 23 din 31.03.2017 (vol. I, f.d.225- 228); procesul - verbal de audierea a învinuitului din 04.08.2017 (vol. I, f.d.234); rechizitoriul pe cauza penală nr. 2015430389 (vol. I, f.d.239-244); declarațiile martorului L. Mititelu în prima instanță din 12.09.2018 (vol. II, f.d.99-100); declarațiile martorului P. Chicicov în prima instanță din 12.09.2018 (vol. II, f.d.101- 103); declarațiile martorului L. Boghean în prima instanță din 12.09.2018 (vol. II, f.d.104); declarațiile martorului V. Ursaru în prima instanță din 19.09.2018 (vol. II, f.d.105); declarațiile reprezentantului legal V. Munleanu din 19.09.2018 (vol. II, f.d.106- 108); declarațiile martorului L. Gorceag în prima instanță din 13.12.2018 (vol. II, f.d.111-112); declarațiile părții vătămate minore XXXXX în prima instanță din 13.12.2018 (vol. II, f.d.113); declarațiile inculpatului Boghean Ion în prima instanță din 13.12.2018 (vol. II, f.d.114-116).

Considera acuzarea că, instanța de apel, cercetând probele prezentate de acuzare, nu le-a dat apreciere în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, fiind reținută la baza deciziei adoptate versiunea și probele apărării, fără a fi supuse acestea analizei minuțioase în coroborare cu celelalte probe existente și administrate.

Astfel, acuzarea a menționat, că instanța de apel a apreciat critic și nu a luat în considerație la adoptarea deciziei declarațiile victimelor făcute la etapa inițială și care au indicat direct asupra acțiunilor ilegale ale tatălui lor, dând importanța declarațiilor făcute ulterior, fără să țină cont de faptul că între timp victimele au fost influențate de rude, au fost influențate de către inculpat, care îi vizita des la centrul de plasament din XXXXX, să dezincrimineze faptele tatălui lor, fapt confirmat de psihologul L. Gorceag și șefa DASPF Cantemir, V. Munteanu, care în cadrul audierii în instanța de fond a declarat că, ...tatăl copiilor I. Boghean venea foarte des la DASPF Cantemir și solicita ca copii să se întoarcă acasă. Aflând că copii se află la Centru de Reabilitare Socială din XXXXX, foarte des comunica cu copii prin telefon, prin rețele de socializare, îi vizita.

De asemenea, acuzarea a precizat că, partea vătămată minoră XXXXX, fiind audiat la 08.12.2015 în condiții speciale, în ordinea prevăzută la art. 110¹ Cod de procedură penală, a declarat că: „Când era în stare de ebrietate, tata sărea la el la bălaie, învinuindu-l că ar fi făcut ceva rău din spusele prietenilor lui. Îi lovea peste mâini, peste picioare, pe spate. L-a lovit și cu scaunul de la căruță, când făcea curățenie la animale, se mai îndârjea și cu furca la el. Când se îmbăta, tata era aspru, aiurea, înjura și sărea la bătaie. Îi numea cu cuvinte injurioase, spunea prostii despre mama lor. I-a apucait odată de gât, a spus că el a stricat calculatorul. Sora XXXXX a spus odată, că tata a vrut să-i facă ceva, o chema în dormitor, mai departe nu i-a spus. Sora plângea, el a întrebat-o de ce plânge și ea nu voia să-i spună, spunea că tata o chema în cameră. El nu credea ce i-a spus XXXXX, a crezut că ea a glumit. El a întrebat-o de mai multe ori pe sora și sora i-a spus că tată o pune să facă ceva, dar nu i-a spus ce”.

Or, partea vătămată minoră XXXXX fiind audiată la 08.12.2015 în condițiile speciale, în ordinea prevăzută la art. 110¹ Cod de procedură penală, a explicat, că „Când tata era beat, o bătea pe ea și pe XXXXX cu palma și cu cureaua. Pe ea tata o bătea cu palma peste față, uneori o bătea și cu cureaua, cu alte obiecte nu o lovea. Tata îi bătea pe ea și pe XXXXX spunând că ei nu fac treabă”.

Considera acuzarea că, instanța de apel nu a cercetat sub toate aspectele, complet și obiectiv rapoartele de evaluare psihologică a minorilor XXXXX și XXXXX, nu a luat în considerație opinia specialiștilor care au efectuat/sau au participat la aceasta evaluare.

De asemenea, acuzarea preciza că șefa DASPF Cantemir, Munteanu V., desemnată în calitate de reprezentant legal al victimelor minore, în cadrul audierii în instanța de fond, a declarat că: „ea s-a deplasat personal la Centrul de Asistență și Protecția a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane din mun. Chișinău și a încercat să discute cu copii. XXXXX este o fire retrasă, foarte închisă, cu ea nu a putut discuta. A încercat să discute cu XXXXX și despre abuzul sexual. Băiatul i-a povestii, că se întâmpla ca atunci când consuma băuturi alcoolice tata o chema pe XXXXX într-o cameră separată, iar când ieșea de acolo XXXXX era foarte speriată. Ea și-a făcut impresia, că a fost violență în familie și abuzul sexual”.

Mai mult ca atât, psihologul L. Gorgeac în cadrul audierii în instanța de fond, a declarat că: „în cadrul ședințelor de consiliere psihologică ambii copii au mărturisit, că în familie a fost aplicată violența psihologică, fizică și molestare sexuală. Pentru a verifica depozițiile minorilor au fost aplicate teste psihologice, proiective și verbale, care au confirmat la XXXXX un înalt grad de neliniște, stres, nivel înalt de anxietate, amintiri repetate despre evenimentele traumatice - copilul spunea că a fost bătut de tata, s-a încercat de a-l strangula - lucruri, care au fost confirmate și de către expertiza medico-legală. Testele au mai arătat neîncrederea copilului în forțele proprii, vulnerabilitate, sentimentul de vinovăție pentru că nu putea să se apere nici pe sine, nici pe sora lui. Minora XXXXX s-a manifestat ca un copil introvert, destul de închis, dar care la fel a vorbit despre faptul că tata este violent, îi pune la munci pe ambii, îi pedepsește. XXXXX a mărturisit că, fiind în stare de ebrietate, tatăl o pune să-i vâre mâna în pantaloni, o dezbrăca. La fel ca și XXXXX, minora XXXXX avea înalt grad de anxietate, frică, nu dorea să se întoarcă acasă. Copii erau sinceri, foarte cuminți, când vorbeau le tremurau mâinile, obrazii, plângeau. Cât timp s-au aflat la Centru, minorii nu au fost vizitați de rude. Când copii au plecat de la Centru, s-a recomandat ca copii să fie scoși din familie. Consideră, că s-a admis o greșală atunci când s-a permis ca copii să revină în familie”.

De asemenea, acuzarea evidențiază, că în contextul în care art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, stipulează expres că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanțelor de fond privind respingerea încasării cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, este neîntemeiată.

Astfel, susține că odată ce a dispus respingerea cererii procurorului încasării de

la inculpatul sumei de 4 085 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art.art.397 pct. 5) și 416 Cod de procedură penală.

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit la Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2021, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

13. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de recurs a indicat, că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-a găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel a fost casată și remisă la rejudecare.

Colegiul penal lărgit a relevat că, deși instanța de recurs ordinar a indicat asupra chestiunilor esențiale ce urmau a fi stabilite pentru justa și obiectiva soluționare a cauzei, fiind investită cu judecarea cauzei într-un nou set de proceduri, instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs, repetând aceleași erori, fără a examina problemele abordate în decizia instanței de recurs.

Lecturând sentința s-a observat că instanța de judecată a argumentat soluția de achitare a inculpatului în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal pe motivul neconstatării existența faptei infracțiunii, admitând motivarea sentinței prin expunerea unor formulări divergente de achitare a inculpatului pe art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, cum ar fi că: „vinovăția inculpatului în aceia că... nu și-a găsit confirmare...”, pe când în dispozitiv ca temei de achitare a inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, este indicat, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Instanța de apel, analizând sentința, a considerat că, deși, este expusă în termeni clari, sunt apreciate probele administrate în cauză și se află în concordanță cu acestea, conține argumente referitoare la toate circumstanțele de fapt și de drept incidente cauzei, încât conduc în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv, totuși instanța de judecată a admis expuneri inexacte, cum sunt ”vinovăția inculpatului în aceia că... nu și-a găsit confirmarea ...”, însă care nu influențează la soluția finală adoptată pe caz. Având în vedere că inexactitatea utilizată ca formulă de motivare a sentinței, nu influențează soluția finală, Colegiul judiciar al instanței de apel a considerat necesar de a interveni prin motivarea propriei decizii, în soluția primei instanțe, în vederea înlăturării încălcării admise. Mai mult ca atât, instanța de apel a ținut să remarce că o sentință judecătorească nu poate fi casată doar pe temeiuri formale, ci sunt necesare încălcări de procedură sau aplicare ori interpretarea greșită a normelor materiale de o așa manieră încât ar duce la adoptarea unei soluții eronate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei și cu probele administrate, situație care la caz nu se regăsește.

Colegiul judiciar analizând probele administrate la cauza penală și cercetate în ședința primei instanțe și suplimentar în instanța de apel, a constatat că soluția de

achitare a lui Boghean Ion de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3), lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, este absolut corectă”.

La fel, instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu pe ambele capete de acuzare, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării, și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel.

Omisiunea instanței de apel de a face o analiză amplă asupra tuturor circumstanțelor cauzei și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe în parte, care confirmă sau infirmă vinovăția inculpatului, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor urmând a fi înlăturată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei.

Astfel, instanța de apel nu a dat apreciere prin coroborare și a declarațiilor victimelor făcute la etapa inițială și care au indicat direct asupra acțiunilor ilegale ale tatălui lor, dând importanța declarațiilor făcute ulterior, fără să țină cont de faptul că între timp victimele au fost influențate de rude, au fost influențate de către inculpat care îi vizita des la centrul de plasament din XXXXX, să dezincrimineze faptele tatălui lor, fapt confirmat de psihologul L. Gorceag și șefa DASPF Cantemir, V. Munteanu, care în cadrul audierii în instanța de fond a declarat că: „Tatăl copiilor Boghean Ion venea foarte des la DASPF Cantemir și solicita ca copii să se întoarcă acasă. Aflând că copii se află la Centru de Reabilitare Socială din XXXXX, foarte des comunica cu copii prin telefon, prin rețele de socializare, îi vizita.

Având la bază argumentele expuse supra, Colegiul penal lărgit a considerat pripite concluziile instanței de apel de a menține sentința fără modificări, or, instanța de apel nu a cercetat fondul cauzei și apelului declarat, nu s-a expus asupra probelor administrate în speță, referindu-se superficial asupra acestora, fără a le descrie și a le aprecia conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fără a se expune concret care din probele prezentate demonstrează direct și obiectiv fapta infracțională calificată cu poroștile incriminate.

În concluzie, Colegiul penal lărgit a constatat că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor.

14. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 august 2022 a fost admis apelul declarat de către procuror, s-a casat parțial sentința, în partea achitării inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 lin. (3) lit. a) Cod penal și în partea respingerii cererii procurorului privind încasarea din contul lui

Boghean Ion a cheltuielilor judiciare în sumă de 4085 lei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care l-a achita pe Boghean Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

S-a încasat din contul lui Boghean Ion în beneficiul statului, cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 1964 lei. În rest cheltuielile judiciare în sumă de 2121 lei s-a trecut în contul statului. În rest dispozițiile sentinței instanței de fond s-au menținut.

15. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a menționat că, instanța de fond la pronunțarea sentinței în partea achitării inculpatului, în primul rând, deși corect a pronunțat soluția de achitare, a constatat în descriptivul sentinței diverse motive de achitare a inculpatului pe art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, cum ar fi că: „vinovăția inculpatului în aceia că... nu și-a găsit confirmare..., pe dosar nu a fost administrată nicio probă, care ar permite de a face o concluzie certă, indubitabilă privind satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse de către inculpat cu minora ..., probe ce ar demonstra cu certitudine, că Boghean I. a comis infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal pe dosar nu au fost administrate..., se impune achitarea acestuia pe art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, conform statuărilor art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”, temeiuri de achitare care se exclud reciproc și generează diferite consecințe juridice.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că: „se achită Boghean Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”;

În al doilea rând doar a trecut în revistă dovezile administrate, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu pe ambele capete de acuzare, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării,

Iar în al treilea rând nu a soluționat chestiunea cheltuielilor judiciare, în raport cu prevederile art. 229 cod de procedură penală.

Reieșind din caracterul, localizarea anatomică și volumul leziunilor descrise la XXXXX, poziția agresorului putea fi una verticală sau orizontală, orientat cu fața spre pământ.

Regiunea anatomică a leziunilor corporale descrise la XXXXX, sunt accesibile pentru mâna proprie și se exclude producerea lor la cădere din poziție statică.

Fiind audiată în ședința de judecată a instanței de apel, martorul Mititelu Lucia, a declarat că activează în calitate de asistent social din anul 2016, iar familia Boghean se află la evidență ca familie social vulnerabilă, fiind în familie 11 membri. Din momentul de când activează în această familie nu au fost plângeri privind violență sau violență sexuală, nici XXXXX și nici XXXXX nu s-au plâns referitor la careva violențe.

Când a primit dosarele de la fosta asistentă socială, în acte era ceva mențiuni despre violență în familie, despre violență sexuală nu-și amintește dacă era ceva indicat.

Din momentul de când activează nu a auzit ca în familia Boghean să se consume alcool, este o familie ca toate celelalte, nu au fost cazuri de violență în familie. (f.d. 226, vol III)

Fiind audiat martorul Chicicov Panainte, a declarat că în anul 2015 fiind primar al XXXXX, a primit informație din partea poliției precum că minorul XXXXX a fugit de acasă în rezultatul violenței în familie. A fost constituită ședința Consiliului pentru protecția drepturilor copilului, unde a fost ascultat și Boghean Ion, și la momentul stabilirii locului minorului XXXXX, acesta a fost internat la spital, după care s-a decis plasarea acestuia în Centrul de asistență socială a victimelor și potențialele victime ale traficului de ființe umane.

Indică că, XXXXX fiind internat în spital a discutat cu acesta, care i-a comunicat că a fost lovit de tatăl Boghean Ion cu palma peste față, din cauza unui calculator, și el a fugit de acasă.

Referitor la cazul de violență sexuală, declară că din discuțiile cu XXXXX, acesta i-a confirmat că s-a înțeles cu sora XXXXX să inventeze povestea cu violența sexuală pentru a se răzbuna pe tatăl lor pentru violența fizică aplicată față de XXXXX.

Cu XXXXX a încercat să discute despre cazul violenței sexuale, însă ultima fiind timidă de fire a refuzat să discute pe această temă și el nu a insistat.

Menționează că la câteva zile după ce XXXXX a fost plasat în Centrul de asistență socială din Chișinău, la acel centru a fost plasată și minora XXXXX, ca urmare a sesizării violenței sexuale a lui Boghean Ion față de XXXXX.

Indică că pe Boghean Ion îl cunoaște ca o persoană harnică, el la acel moment era unicul întreținător al familiei numeroase, nu au fost raportate cazuri de abuz de alcool sau de violență în familie, în afară de acest caz, îl caracterizează pe Boghean Ion ca o persoană cumsecade muncitoare și liniștită (f.d. 228, vol. III).

Fiind audiată martorul Ursaru Vera, a declarat că la 14 iulie 2015, mergând pe drum pe lângă gospodăria lui Boghean Ion, a văzut cum acesta îl ocăra pe XXXXX și la lovit, dar unde a fost lovitura, cu ce și câte, dânsa nu a observat, doar i-a cerut lui Boghean Ion să înceteze. Menționează că Boghean Ion făcea abuz de băuturi alcoolice.

Indică că violență fizică față de fiica sa XXXXX, Boghean Ion nu a aplicat, și nu a auzit să fi întreprins acțiuni cu caracter sexual față de fiica sa, posibil aceasta a inventat aceste fapte cu caracter sexual pentru a se răzbuna pentru ceva. (f.d. 230, vol. III)

Fiind audiată în ședință martorul Munteanu Viorica, a declarat că în perioada producerii cazului examinat activa în calitate de al DASPF Cantemir, și a fost sesizată de Primăria XXXXX, precum că minorul XXXXX, ca urmare a violenței în familie a fugit de acasă, astfel s-a luat decizia de a-l plasa pe minor în Centrul de protecție a

victimelor traficului de ființe umane din mun. Chișinău. Mai apoi a parvenit sesizare de la centru precum că minorul XXXXX a declarat că în privința sa a fost aplicată violență fizică de către tatăl său Boghean Ion, iar în privința surorii sale XXXXX tatăl lor a abuzat-o sexual, și anume a impus-o să-i masturbeze organul genital.

Astfel a fost luată decizia de urgență, referitor la plasarea minorei XXXXX, la Centrul de protecție.

Menționează că în discuțiile cu minorii XXXXX, fiind timidă a refuzat să povestească despre abuzurile sexuale și despre violența în familie, cel care a povestit despre acestea era XXXXX, el fiind mai dezghețat (f.d. 232, vol. III).

Instanța de apel în urma cercetării materialelor cauzei și argumentelor apelului declarat a ajuns la concluzia că instanța de fond corect a încetat procesul penal la acuzarea lui Boghean Ion pe art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal pe motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută de art. 78¹ Cod contravențional.

Totodată, instanța de fond corect a concluzionat că inculpatul nu putea fi sancționat contravențional, deoarece a expirat termenul de prescripție a tragerii la răspundere contravențională prevăzut la art. 30 alin. (2) Cod contravențional.

Referitor la învinuirea adusă în temeiul art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, analizând în complex toate probele, prezentate de către părți și cercetate în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, instanța de apel a considerat să achite inculpatul în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Conform argumentelor apelului procurorului în care se invoca că organul de urmărire penală a acumulat suficiente probe ce demonstau vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, printre care fiind făcută trimitere la declarațiile părților vătămate minore, care au fost date în condiții speciale, în fața judecătorului de instrucție la data de 08.12.2015.

Așadar, părțile vătămate au fost audiate la data de 08.12.2015, în condiții speciale de către judecătorul de instrucție (f.d. 97-98, 99-101, vol. I).

Potrivit proceselor verbale de audiere a declarațiilor părților vătămate minore, care au fost date în condiții speciale, în fața judecătorului de instrucție la data de 08 decembrie 2015, și audiind înregistrările audio a audierilor menționate, s-a atestat că audierea părților vătămate minore a fost efectuată cu încălcări de procedură, or părților vătămate minore nu le-a fost explicat dreptul de a refuza de a face declarații împotriva inculpatului care este tatăl lor, prin ce au fost încălcate prevederile art. 105 alin. (7) și 111 alin. (2) Cod de procedură penală.

În conformitate cu prevederilor art. 94 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de apel a exclus în calitate de probe declarațiile părților vătămate minore, care au fost date în condiții speciale, în fața judecătorului de instrucție la data de 08.12.2015, or aceste declarații au fost obținute cu încălcarea prevederilor art. 105 alin. (7) art. 111 alin. (2) Cod de procedură penală, și sunt esențiale pe cât explicarea dreptului de a tăcea și folosirea de acest drept, exclude posibilitatea audierii persoanei.

În ședința instanței de apel partea vătămată XXXXX nu a fost audiată din considerentul decesului survenit la data de 08.03.2021 (f.d. 200, vol.III).

Din declarațiile date de către partea vătămată XXXXX în ședința instanței de apel, se denotă că acesta nu a relatat asupra cărorva acțiuni ale inculpatului care să conțină elementele infracțiunii prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Totodată partea vătămată XXXXX a confirmat în ședința de judecată că învinuirea cu molestarea sexuală a fost o invenție comună a sa și sora lui XXXXX pentru a se răzbuna pe tatăl lor Boghean Ion, pentru palma primită la data de 14.07.2015.

Martorii audiați în instanța de apel Mititelu Lucia, Chicicov Panainte, Ursaru Vera (f.d. 226, 228, 230, vol. III), au declarat că nu au auzit și nu au cunoscut despre asemenea cazuri de abuz sexual, respectiv declarațiilor martorilor în cauză nu au putere probantă pentru a pronunța o sentință de condamnare.

Din declarațiile martorului Chicicov Panainte, rezultă că în perioada când partea vătămată XXXXX a fost internat în spital, ultimul i-a comunicat că ei au insinuat o scenă precum că tatăl Boghean Ion ar fi abuzat într-un mod pe XXXXX, iar aceste declarații ale martorului Chicicov Panainte confirmă declarațiile părții vătămate XXXXX date în instanța de apel conform cărora „ învinuirea cu molestarea sexuală a fost o invenție comună a sa și sora lui XXXXX,,

Pentru aceleași motive, nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare nici declarațiile martorului Munteanu Viorica (f.d.232 vol. III), deoarece ea a comunicat că „cuvintele lui XXXXX au fost că în privința lui și a XXXXX a fost aplicată abuz sexual,,

Raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXX din 24.08.2015 (f.d. 26-27, vol. I) unde sunt redată relatări ale minorei XXXXX – din spusele minorei, XXXXX era exploatată în muncile casnice, era bătută, blamată, umilită, certată și supusă de către tata la molestare sexuală. Ea descrie momentele când tata venea seara la ea în cameră în stare de ebrietate și o impunea să-i bage mâna în pantaloni, o dezbrăca, astfel încât mai târziu când el venea în stare de ebrietate, ea de fiecare dată era nevoită să fugă din cameră și să se ascundă, de asemenea nu poate fi reținut și apreciat ca probă deoarece nu coroborează cu alte probe din dosar și verificarea nu a fost posibilă prin audierea în ședința instanței de apel psihologului Gorceag Lidia care a audiat copilul, pe motiv de deces (f.d. 233).

Materialele cauzei denotă faptul că nu au fost făcute careva dezvoltări la acțiuni cu caracter sexual pretins a fi săvârșite de către inculpat, de către minorii XXXXX și XXXXX nici la examinarea psihologică în cadrul expertizelor psihiatrico-psihologice legale în comisie, efectuate pe dosar, care, printre altele conțin concluzii că minorii nu suferă de maladii psihice, dețin capacitate deplină de a percepe just împrejurările importante pentru cauza penală și a le reda, semne de traumă psihologică sau consecințele acesteia nu manifestă. (f.d. 221-224, 225-226, vol. I)

Reieșind din caracterul, localizarea anatomică și volumul leziunilor descrise la XXXXX, poziția agresorului putea fi una verticală sau orizontală, orientat cu fața spre pământ. Regiunea anatomică a leziunilor corporale descrise la XXXXX, sunt accesibile pentru mâna proprie și se exclude producerea lor la cădere din poziție statică, nu se referă la careva circumstanțe și nu conțin careva date referitor la învinuirea adusă inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, respectiv nefiind necesară aprecierea lor în acest sens.

Iar materialele cauzei de la f.d. 45- sesizare de la Centrul de Asistență și Protecția a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane din data de 03 august 2015, prin care a fost sesizate acțiuni de tentativă de viol din partea lui Boghean Ion în privința minorei XXXXX;

f.d. 55 - Înștiințarea nr. 151 din data de 05.08.2015, prin care Primăria XXXXX, înștiințează organele procuraturii în vederea necesității de urgență a plasării minorei XXXXX în Centrul de Asistență și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane, ca urmare a sesizărilor privind presupusele tentative de viol comise de Boghean Ion asupra fiicei minore XXXXX;

f.d. 61 - 62 - sesizare din 24 august 2015 înaintată de Directorul Centrului de Asistență și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane— Gorceac Lidia, referitor la rezultatul ședințelor psiho-sociale petrecute cu copilul XXXXX, care a comunicat că este abuzată sexual de către tatăl Boghean Ion., nu sunt probe directe sau indirecte care să corespundă exigențelor normelor procesual-penal și să aibă putere probantă la pronunțarea unei sentințe de condamnare.

Argumentul apelantului că precum și în totalitate nu s-a ținut cont de comunicarea nr. 5 din 19 ianuarie 2016 a Centrului de Asistență și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane - prin care se comunica că XXXXX și XXXXX, care au comunicat în cadrul interviurilor că au fost maltratați și abuzați sexual de către tatăl lor Boghean Ion, la moment, însă revenirea la adevărul mărturisit anterior de copii este practic imposibil de refăcut, deoarece li s-au permis părinților să manipuleze cu ei cumpărându-le diferite cadouri, promisiuni false făcându-i responsabili pentru faptele săvârșite de tatăl lor altoindu-le sentimentul de vinovăție, nu este unul plauzibil.

Într-adevăr la f.d. 102 este răspuns de la Directorul CAP- Gorceac Lidia din data de 19 ianuarie 2016, prin care se indică că revenirea la adevărul mărturisit anterior de copii este practic imposibil de refăcut deoarece li s-au permis părinților să manipuleze cu ei cumpărându-le diferite cadouri, promisiuni false, făcându-i responsabili pentru faptele săvârșite de tatăl lor, altoindu-le sentimentul de vinovăție.

Doar că aceste relatări în primul rând nu au putut fi confirmate de către partea acuzării prin audierea martorului Gorceac Lidia, care a decedat, iar în al doilea rând partea vătămată în ședința instanței de apel a negat că ar fi fost influențat de inculpat sau rude să schimbe declarațiile anterior date, susținând, după cum deja a fost relatat

supra că „*învinuirea cu molestarea sexuală a fost o invenție comună a sa și sora lui XXXXX,*”

În conformitate cu art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu poate fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile Codului de procedură penală, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

Principiul, consolidat în orice sistem de drept, bazat pe supremația dreptului—prezumția nevinovăției, care reflectă idea, în conformitate cu care, cel care este bănuț sau formal învinuit de comiterea infracțiunii penale, are dreptul la o judecată independentă și imparțială, o trăsătură esențială a căreia este toleranța spiritului.

Instanța de apel a menționat că prezumția nevinovăției presupune, că vinovăția învinuitului urmează să fie dovedită fără dubii care nu pot fi înlăturate, prin ansamblu suficient de probe utile și veridice, însă astfel de probe colegiului nu au fost prezentate.

Urmare a rejudecării cauzei în ordine de apel, instanța de apel a statuat lipsa de probe, care ar certifica în mod obiectiv despre vinovăția inculpatului în învinuirea înaintată, și, instanța de apel a considerat necesar achitarea acestuia în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală referitor la capătul de acuzare în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Cu privire la repartizarea cheltuielilor judiciare suportate în cauză și compuse din suma de 4085 lei cheltuiți pentru petrecerea expertizelor judiciare nr. 153D din 01.12.2015 - 57 lei (f.d. 115, vol. I), nr. 23a din 31.03.2017 - 1097 lei (f.d. 225-228, vol. I) și nr. 24a din 31.03.2017- 1097 lei (f.d.221-224, vol. I) și a cheltuielilor pentru telefonie, hârtie, efectuarea fotografiilor și înregistrărilor audio în sumă totală de 214 lei (f.d. 238, vol. I), s-a ajuns la concluzia că acestea parțial trebuie suportate de către inculpat și parțial trecute în contul statului.

Or, la adoptarea sentinței instanța de judecată în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, urma să soluționeze inclusiv și chestiunea cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Astfel, ținând cont de prevederilor art. 142, 227 și 229 Cod de procedură penală, Boghean Ion a comis acte de violență în familie, în privința părții vătămate XXXXX, acțiuni încadrate în baza normelor legislației contravenționale, instanța de apel a ajuns la concluzia ca cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare nr. 153D din 01.12.2015 - 57 lei (f.d. 115, vol. I), nr. 23a din 31.03.2017- 1097 lei (f.d.225-228, vol. I) în privința părții vătămate XXXXX în sumă totală de 1964 lei să fie suportate de către inculpat deoarece a fost recunoscut de către instanță, vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 78¹ Cod contravențional.

Referitor la cheltuielile judiciare pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 24a din 31.03.2017- 1097 lei, instanța de apel le-a respins ca neîntemeiate, or raportul de expertiză judiciară este efectuat în probarea învinuirii

aduse în temeiul art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, de a cărui învinuire Boghean Ion a fost achitat, prin urmare aceste cheltuieli vor fi trecute în contul statului.

Referitor la cheltuielile în sumă de 214 lei, invocate ca cheltuieli pentru hârtie, imprimantă, apeluri telefonice, efectuarea fotografiilor și înregistrărilor video, colegiul le consideră ca neîntemeiate, or aceste cheltuieli potrivit normei art. 227 Cod de procedură penală nu se regăsesc ca cheltuieli judiciare.

16. Procurorul, în temeiul art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând admiterea recursului, casarea acesteia, cu restituirea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, din motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În argumentarea recursului se evidențiază, că instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării.

Procurorul atrage atenția la declarațiile depuse de XXXXX în condițiile speciale, ce apoi au fost confirmate prin declarațiile martorului Gorceac Lidia și în confirmarea declarațiilor indicate mai sus au fost prezentate de către acuzarea:

- Raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXX din 24.08.2015, în care este indicat că copilul manifestă necesitatea de suport și protecție. Molestarea sexuală a determinat dificultăți de inter-relaționare, de adoptare socială și de afectivitate a copilului. Experiență traumatică dobândită de copil implică violență fizică, psihologică și abuzul sexual, care a condiționat un șir de manifestări specifice ale stării emoționale, relaționale, cognitive.

- Sesizare din 03.08.2015, parvenită din Centrul de Asistență și Protecție a Victimelor și Protecția Victimei ale TFU, în care s-a indicat că, pe parcursul desfășurării ședințelor psihosociale copilul XXXXX a confirmat faptul că tatăl ei Boghean Ion de mai multe ori o supunea abuzului sexual. Fata spune că de fiecare dată încerca să fugă.

- Raportul de expertiză judiciară nr. 24a din 31.03.2017, prin care s-a stabilit că XXXXX la momentul comiterii asupra ei a acțiunilor de violență în familia nu prezenta careva tulburări psihice, putea corect recepționa evenimentele, ce aveau loc cu ea, le putea percepe, înțelege caracterul și semnificația lor.

Astfel, instanța de apel, deși a redat în hotărâre declarațiile martorilor și actele cauzei, însă acestea au fost analizate și apreciate selectiv, fapt ce contravine prevederilor art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală.

Aceste raționamente au fost invocate și în instanța de apel, însă aceste motive au rămas fără răspuns, argumente ce constituie fondul apelului și asupra căruia instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Cu atât mai mult, instanța de apel practic a copiat toate argumentele indicate în sentința instanței de fond, fără a intra în esența cazului și fără examinarea motivelor indicate de către acuzatorul de stat în apelul său, ceea ce contravine art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală.

Ce ține de argumentele instanței de apel că urmează a fi apreciate critic declarațiile depuse de părțile vătămate la faza de urmărire penală, din motiv că partea vătămată XXXXX, fiind audiat în instanța de apel a declarat că, învinuirea cu molestarea sexuală a fost o invenție comună a sa și a surorii pentru a se răzbuna pe tatăl lor Boghean Ion, recurentul a menționat următoarele.

Instanța de apel nu a luat în considerație declarațiile martorului Gorceac Lidia care a comunicat că, manipularea părților vătămate a avut loc în centrul de lungă durată, la acel moment așa au văzut, au simțit. În momentul în care copii au relatat ceva, apoi au negat cele spuse, consideră că putea să fie o înțelegere. Aflând, că părinții au vizitat copii, a presupus că ultimii au fost influențați.

Faptul că părinții, inclusiv inculpatul, au vizitat părțile vătămate când ei se aflau în centrul a fost confirmat de reprezentantul legal, Munteanu Viorica și de primarul Chicicov Panainte.

Cu atât mai mult, faptele influenței asupra părților vătămate au fost confirmate și prin sesizarea nr. 5 din 19.01.2016, parvenită de la directorul CAP Gorceag Lidia, care a comunicat că XXXXX și XXXXX care au comunicat în cadrul interviurilor că au fost maltratați și abuzați sexual de către tatăl lor biologic Boghean Ion. Revenirea la adevărul mărturisit anterior de copii este practic imposibil de refăcut deoarece li s-a permis părinților să manipuleze cu ei, cumpărându-le diferite cadouri, promisiuni false făcându-i responsabili pentru faptele săvârșite de tatăl lor, altoindu-le sentimentul de vinovăție (vol. I, f.d.102).

Respectiv, instanța de apel nu a luat în considerație în mod corespunzător că, de la momentul evenimentelor a trecut o perioadă destul de lungă și în perioada dată părțile vătămate au fost sistematic influențați de rudele, de inculpat în vederea schimbării declarațiilor în favoarea inculpatului. La momentul actual, declarațiile depuse de partea vătămată XXXXX în instanța de apel contravin materialelor cauzei penale și faptelor documentate la acel moment cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală, care nu au fost contestate de părțile în proces.

17. Judecând recursul ordinar declarat și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul Penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

Pornind de la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care erorile judiciare nu pot fi corectate la această etapă a procedurilor.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În primul rând, conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel trebuie să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

O particularitate aparte în desfășurarea procedurii de judecare în apel o reprezintă situația când, instanța urmează să rejudece cauza în urma casării deciziei de către Curtea Supremă de Justiție, în această situație pe lângă regulile generale de judecare de care se ghidează instanța de apel, mai sunt incidente și anumite reguli speciale obligatorii ce guvernează acest proces.

Prezenta cauză penală a fost judecată de două ori în procedura recursului ordinar, iar prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2021, s-a dispus admiterea recursului ordinar declarat de procuror, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 03 decembrie 2020 și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În cadrul primirii cauzei penale din nou la rejudecare, instanța de apel a primit indicații clare cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelului, pe care urma să le corecteze prin rejudecarea cauzei.

Totuși, analizând partea motivantă a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 august 2022 se conchide cu certitudine că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor și temeiurilor asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței atacate, în raport cu motivele invocate de apelant. Or, după cum s-a specificat expres anterior de către instanța de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept și nu a înlăturat discrepanțele între cele reținute de instanță, învinuirea adusă inculpatului și conținutul real al probelor, ignorând unele aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Astfel, instanța de apel a primit indicații clare de a se pronunța la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Contrar acestor indicații ale instanței de recurs, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegerile acuzării și apărării invocate în ședința instanței de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Drept consecință, casarea deciziei instanței de apel a fost condiționată de erorile de drept admise de această instanță la judecarea apelurilor, or lipsa unei motivări adecvate într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părților la un proces echitabil.

În al doilea rând, recurentul invocă eroare în examinarea declarațiilor părților vătămate XXXXX și XXXXX, care au fost excluse din lista probelor de către instanța de apel, motivând prin nerespectarea procedurii de audiere a martorilor în condiții speciale.

La capitolul dat Colegiu penal respinge argumentele instanței de apel care a indicat că „*Potrivit proceselor verbale de audiere a declarațiilor părților vătămate minore XXXXX și XXXXX, care au fost date în condiții speciale, în fața judecătorului de instrucție la data de 08 decembrie 2015, și audiind înregistrările audio a audierilor menționate, se atestă că audierea părților vătămate minore a fost efectuată cu încălcări de procedură, or părților vătămate minore nu le-a fost explicat dreptul de a refuza de a face declarații împotriva inculpatului care este tatăl lor, prin ce a fost încălcate prevederile art. art. 105 alin. (7) și 111 alin. (2) CPP*”, or, la cauza dată în calitate de părți vătămate erau doi minori în vârstă de 14 și 15 ani, iar procedura audierii se desfășura conform prevederilor art. 110¹ Cod de procedură penală. Acest fapt nu a fost menționat în procesele anterioare de judecată și instanța de apel la examinarea probelor date nu a luat în deplină măsură că acestea coroborau cu declarațiile martorului Gorceac Lidia (vol. I, f.d. 109- 110) și cu raportul de evaluare psihologică efectuat față de minora XXXXX care comunica despre depistarea

elementelor de viol în comportamentul minorei și ultima personal a comunicat despre acțiunile de viol întreprinse de inculpat față de minoră (vol. I, f.d. 26-27).

Totodată, la aprecierea probelor date urma a fi luat în considerare și principiul interesului superior al copiilor minori, victime de 15 și 14 ani a infracțiunilor de violență în familie și cu caracter sexual (art. 3 din Convenția privind Drepturile Copilului).

Mail mult, acest temei invocat de instanța de apel nu împiedica analiza probelor în ansamblu cu celelalte probe, și nu împiedica la depistarea prezenței sau lipsei elementelor infracțiunii imputate inculpatului.

La acest capitol, Colegiul atrage atenția că instanța de apel a analizat selectiv probele și nu în ansamblu conform prevederilor legale și nu a apreciat motivul care a determinat părțile vătămate să schimbe declarațiile date în cadrul urmăririi penale. Or, în cadrul judecării cauzei s-au adus la cunoștință sesizările de la Centrul de Asistență și Protecția a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane din data de 03 august 2015 care menționa că minorul XXXXX este prezent în centrul dat și solicita aducerea minorei XXXXX (Vol. I, f.d. 45) și sesizarea din 24 august 2015 înaintată de Directorul Centrului de Asistență și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane– Gorceac Lidia, conform căreia minora XXXXX era însoțită de primar și tatăl ei Boghean Ion, fapt ce reprezenta o încălcare a principiului confidențialității față de agresor și declarării locului aflării victimelor (vol. I, f.d. 61-62), iar instanța de apel nu a dat apreciere acestui fapt.

În concluzie, instanța de apel nu a examinat suficient probele și nu a depistat erorile comise în păstrarea distanței dintre victimă și abuzator sau să stabilească circumstanțele care au dus la schimbarea declarațiilor minorilor în cadrul instanțelor de judecată. Despre posibila influențare asupra copiilor minori a fost menționat în răspunsul de la Directorul CAP- Gorceac Lidia din data de 19 ianuarie 2016, prin care se indica că revenirea la adevărul mărturisit anterior de copii este practic imposibil de refăcut deoarece li s-a permis părinților să manipuleze (cadouri, promisiuni false), făcându-i responsabili pentru faptele săvârșite de tatăl lor, altoindu-le sentimentul de vinovăție (vol. I, f.d. 102). Contraargument față de probele menționate anterior nu au fost prezentate, iar simpla indicare că nu coroborează cu declarațiile depuse din nou a părților vătămate (*doar XXXXX a depus, iar XXXXX a decedat*) precum că a fost o farsă din partea lor și urmată de copierea motivelor din hotărârile precedente a fost prematură pentru a determina lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 172 alin.(3) lit. a) Cod penal în acțiunile lui Boghean Ion, în special achitarea lui.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice*

dispozitivului hotărârii, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În mare parte soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările Curții Europene în speța *Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr. 25236/02), hotărârea din 16.12.2008*, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a circumstanțelor factologice prezentate de părți pe marginea speței deferite judecătii. Având în vedere că, Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă în fapt, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară, în speță, ținându-se cont inclusiv de faptul că și sentința primei instanțe este una viciată, echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei în instanța de apel.

Curtea reține că cauza dată a fost examinată de două ori în cadrul Curții de Apel Cahul, ulterior fiind strămutată la Curtea de Apel Comrat, din motivul imposibilității formării completului. Totodată la Curtea de Apel Comrat la moment activează patru judecători, dintre care trei deja s-au expus prin decizie pe fondul cauzei, devenind astfel incompatibili. Prin urmare, pentru a nu tergiversa examinarea cauzei, se impune transmiterea judecării cauzei Curții de Apel Chișinău.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și recursuri, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

18. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 24 august 2022, în cauza penală privindu-l pe *BOGHEAN Ion XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 06 octombrie 2023.

Președinte

Tamara CHIȘCA- DONEVA

Judecători

Boris TALPĂ

Ghenadie EREMCIUC

Sergiu DAGUȚA

Ion MALANCIUC

Notă: Din motivul admiterii, prin hotărârea CSM nr. 341/20 din 25 august 2023, a cererii de demisie din funcția de judecător a Curții Supreme de Justiție Tamara Chișca-Doneva, prezenta decizie motivată este semnată de către Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție, judecătorul Viorica Puica, în conformitate cu prevederile art. 339 alin. (8) Cod de procedură penală.